

2. Cultural Barriers to International Business. URL: <https://freebooksummary.com/cultural-barriers-to-international-business> (Дата звернення: 21.11.2022)

3. Gutareva N. Y. Intercultural communication and ways of its development. Collection of materials of the international scientific and practical conference «Modern scientific research of representatives of philological sciences and their impact on the development of language and literature». – Ukraine. Lviv, 2013. – с. 49-51. (Дата звернення: 21.11.2022)

4. Lecture notes in the discipline »intercultural communication». URL: <https://journ.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/01/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82-%D0%9B%D0%95%D0%9A%D0%A6%D0%86%D0%99.docx> (Дата звернення: 21.11.2022)

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-280-0-35>

Трошук І. Є.

*студентка кафедри філології та перекладу,
Івано-Франківський національний
технічний університет нафти і газу*

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ «ЗЛОЧИН» ЗА РОМАНОМ ПОЛИ ГОУКІНЗ «ДІВЧИНА У ПОТЯГУ»

Когнітивна лінгвістика розвивалася з робіт ряду дослідників, що діяли в 1970-х роках, які цікавилися співвідношенням мови і розуму, і які не дотримувались переважаючої тенденції пояснювати мовні моделі за допомогою апеляції до структурних властивостей, внутрішніх і специфічних [3, с. 28]. Наприкінці 90-х років ХХ століття у складі когнітивної лінгвістики з'явилася *лінгвоконцептологія*, метою якої став опис концептів і мовних засобів їхньої репрезентації.

Лінгвісти та психологи функціональної орієнтації вважають, що дитина опановує і поповнює *концептосистему* протягом життя як на підставі мови, так і власної взаємодії з довкіллям за допомогою органів чуття. Концептуалізація здійснюється у процесі соціалізації дитини [4, с. 100]. Таким чином, культура, до якої занурений індивід, також опосередкує процеси концептуалізації, формуючи символну мережу матеріального й духовного рівнів і визначаючи оцінки, норми, цінності,

життєдіяльність людини в певному культурному й соціальному середовищі.

Яскравим прикладом передавання незвичних концептів є складний трилер Пола Гюкінз «Дівчина у потягу», у якому переплітаються теми домашнього насильства, алкоголізму та наркоманії. У книзі приділяється увага спогадам людей, часто з дитинства, які формують їхнє світосприйняття та поведінку.

Теоретичний аспект

Концепт – це ментальна одиниця, яка утворюється та зберігається в людській свідомості. У польовій моделі концепту, виділяють три структурні компоненти:

- образ, який складається з перцептивного образу (зорові, тактильні, смакові, звукові, нюхові компоненти) та метафоричного (когнітивного) образу;

- інформаційний зміст (дефініційний мінімум ознак, які визначають сутність концепту – диференційні риси, обов'язкові компоненти, основні функції)

- та інтерпретаційне поле (когнітивні ознаки, які інтерпретують основний інформаційний зміст концепту – оцінна зона, енциклопедична зона, утилітарна зона, регулятивна зона, соціально-культурна зона, паремійна зона) [5].

Нелегким завданням є інтерпретування концептів з однієї мови в іншу. З. Ю. Воронова пропонує узагальнене визначення передавання концептів – це «відтворення оригіналу засобами іншої мови зі збереженням єдності змісту і форми», за допомогою лексичних трансформацій.

До лексичних трансформацій відносяться:

- переклад за допомогою транслітерації та транскрибування;
- калькування;
- описовий переклад;
- наближений переклад;
- використання посилань або приміток;
- перестановка, додавання, опущення;
- контекстуальна заміна (заміна загального типу, конкретизація, генералізація;
- антономічний переклад;
- смисловий розвиток;
- компенсація та цілісне переусвідомлення [5].

Практичне використання

Концепт «злочин» можна віднести до базових універсальї, які притаманні будь-якій культурі. Він не тільки посідає велике місце в

системі явищ, притаманних усім без винятку культурам, але й має розподіл на безліч категорій, які вважаються спільноті найбільш вагомими та важливими. У перекладі концепту «злочину» в художньому дискурсі важливим є дотримання емоційного складника авторської інтенції за допомогою використання порівняння та підсилення. У романі Пола Гоукінз «Дівчина у потягу» перекладач часто застосовував конкретизацію, щоб читачам було зрозуміло про що йде мова.

The whole thing felt very awkward [2, с. 93] – Уся ця ситуація склалася надто дивно [1, с. 94].

Перекладач застосував влучний еквівалент, який відповідає контексту, адже якби слово «thing» було перекладено як «річ», читачеві було б не зрозуміло про яку річ йде мова.

I should be able to get some good stuff [2, с. 17] – Я б зробила кілька вдалих знімків [1, с. 18].

Замінивши словосполучення «some good stuff» на «кілька вдалих знімків», перекладач дав зрозуміти, про що саме йде мова.

*He got up the next morning feeling terrible, wondering where his clothes were and how he'd got home, but it wasn't until the police came to get him that he discovered he had brutally slain two people for no apparent reason whatsoever [2, с. 103] – Наступного ранку прокинувся, відчуваючи себе кепсько, дивуючись, де його одяг, як він сам взагалі опинився вдома, але, тільки коли приїхала поліція його **арештовувати**, він дізнався, що жорстоко вбив двох людей ні за що взагалі [1, с. 104].*

Перекладач застосував влучний еквівалент, який відповідає контексту, переклавши слово «to get», як «арештовувати».

«Someone's coming» [2, с. 103] – Щось наближається.

Переклавши слово «someone», як «щось», перекладач втілює в це речення невідомість та загадковість, немов наближається не щось живе, а якась потойбічна сила.

I need him to come home and calm me down [2, с. 89]. – Мені так кортить, щоб чоловік повернувся додому та мене заспокоїв [1, с. 90].

У даному прикладі бачимо конкретизацію, слово «him» замінено на «чоловік», аби уникнути повторів, та, щоб читачеві було зрозуміло про кого саме йде мова. Тому переклад цього речення можна вважати адекватним.

Висновки. Оскільки метою роботи є дослідження засобів вербалізації концепту «злочин» в романі Пола Гоукінз «Дівчина у потягу», їх ролі у відтворенні специфіки авторської картини світу та особливостей їх відтворення при перекладі українською, актуальним було розглянути труднощі перекладу художнього твору з англійської мови на українську мову. Серед основних проблем, з якими зіштовхується перекладач при

продукуванні тексту перекладу роману, є проблема інтерпретації понять, які є незвичними у культурі української мови; проблема передачі індивідуального стилю автора, адже не всі стилістичні засоби вдалося відтворити, зберігши образність оригіналу. Однак, перекладачу вдалося не тільки уникнути змістовних неточностей, еквівалентно передати зміст та індивідуальний стиль автора, а і вербалізувати досліджуваний концепт у тексті перекладу, не втративши його значущості у контексті всього роману.

Список використаних джерел:

1. Paula Hawkins. *The Girl on the Train*. 2015. URL: <https://www.pdfdrive.com/the-girl-on-the-train-e199618287.html>
2. Гоукінз П. «Дівчина у потягу», Київ: КСД, 2016. 320 с.
3. Жлуктенко Ю. О. Порівняльна граматики української та англійської мов К.: НМК ВО, 1960. 214 с.
4. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. Вінниця: «Нова книга», 2001. С. 350 – 357
5. Селіванова О.О. Принципи сучасних лінгвістичних досліджень. Лінгвогеографія Черкащини. К.: Знання, 2000. 204 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-280-0-36>

Ustychenko S. V.

*Teacher of Foreign Languages Cycle Commission,
Director of LinguaHub Language Center,
Cherkasy State Business College*

PRACTICAL IMPLEMENTATION OF INTERCULTURAL COMMUNICATION IN EXTRA CURRICULAR ACTIVITIES

Intercultural communication skills prove to be an important prerequisite for training future specialists of various fields of human activity.

The studies on intercultural communication have a long history. The issues related to it had been investigated long before it was arranged into a separate area of knowledge. We cannot but mention the names of G. Hofstede, E. Hirsch, E. Hall, C. Kluckhohn etc. who made discoveries of key cultural factors and laid the foundation for its further research. At present, intercultural communication continues to be in the focus of attention of domestic and international scholars and methodologists who look into history, define terms,